

OK 35

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

А.М. Мартиненко А.М. Мартиненко

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

З НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

підготовки бакалавра

освітньої програми «Маркетинг»

спеціальності 075 «Маркетинг»

Полтава
2023 рік

Handwritten signature

Робоча програма з навчальної практики для студентів спеціальності 075 «Маркетинг» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньо-професійної програми «Маркетинг» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 075 «Маркетинг» галузь знань 07 «Управління та адміністрування», 2023 р.

Розробник: Кулакова С.Ю., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено:

Гарант освітньої програми (Андрій СКРИЛЬНИК)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

Протокол від «28» серпня 2023 року № 13

Завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу (Марина ЧИЖЕВСЬКА)

«28» серпня 2023 року

Схвалено навчально-методичною комісією Навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права

Протокол від «31» серпня 2023 року № 01

Голова навчально-методичної комісії ННІФЕУП (Євгенія КАРПЕНКО)

«31» серпня 2023 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни		
		форма навчання		
		денна	заочна	дистанційна
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	обов'язкова		
Загальна кількість годин – 90				
	Спеціальність 075 «Маркетинг»	Рік підготовки		
		1-й	1-й	1-й
		Семестр		
	2-й	2-й	2-й	
	Самостійна робота			
Ступінь вищої освіти – бакалавр	90 год.	90 год.	90 год.	
	Вид контролю – диференційований залік			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Навчальна практика є відноситься до складу обов'язкових компонент освітньо-професійної програми «Маркетинг» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 075 «Маркетинг».

Метою навчальної практики є ознайомлення студентів з особливостями майбутньої професії, її змістом та завданнями управлінської діяльності в сфері маркетингу, формування уявлення про маркетинг як про науку та прикладну функцію розвитку бізнесу.

Цілі практики:

- сформуванню у студентів уяву про майбутній фах, про професію маркетолога його роль і значення у сучасних умовах;
- визначити основні риси професійної діяльності;
- прискорити адаптацію до умов вузівського життя, створити умови для вибору студентами напрямку своєї подальшої спеціалізації в процесі навчання, усвідомлення ними своїх життєвих цілей, місця й завдань у нових умовах та розробки програми особистих дій для подальшого працевлаштування і забезпечення власної кар'єри.

Завдання практики:

- ознайомити студентів з результатами професійної маркетингової діяльності провідних вітчизняних підприємств (організацій, установ), які відображені в інформаційно-комунікаційному бізнес-середовищі;
- сформуванню практичних навичок пошуку, аналізу та систематизації маркетингової інформації щодо особливостей господарської діяльності провідних вітчизняних підприємств (організацій, установ).

У результаті проходження навчальної практики студенти спеціальності 075 «Маркетинг» поглиблюють знання та досвід в сфері наступних **компетенцій**:

Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері маркетингової діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	

ЗК5	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
ЗК7	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК9	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК1	Здатність логічно і послідовно відтворювати отримані знання предметної області маркетингу.
СК2	Здатність критично аналізувати й узагальнювати положення предметної області сучасного маркетингу.
СК10	Здатність використовувати маркетингові інформаційні системи в ухваленні маркетингових рішень і розробляти рекомендації щодо підвищення їх ефективності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження навчальної практики є дисципліни, які мають бути вивчені здобувачами раніше, зокрема такі як: Політекономія, Мікроекономіка, Макроекономіка, Вступ до фаху, Фінанси, гроші і кредит.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Формулювання результатів проходження навчальної практики базується на результатах, визначених освітньою програмою (програмних результатах навчання), відповідно до матриці відповідності програмних результатів ОПП.

Програмні результати навчання (Р)	
Р1	Демонструвати знання і розуміння теоретичних основ та принципів провадження маркетингової діяльності.
Р3	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу.
Р7	Використовувати цифрові інформаційні та комунікаційні технології, а також програмні продукти, необхідні для належного провадження маркетингової діяльності та практичного застосування маркетингового інструментарію.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів проходження практики є:

- диференційований залік;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- звіт з проходження навчальної практики.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

6.1. Вимоги до баз практики і робочі місця

Відповідно до освітньо-професійної програми «Маркетинг» першого рівня вищої освіти зі спеціальності 075 «Маркетинг», студенти першого курсу зобов'язані проходити практику на випусковій кафедрі економіки, підприємництва та маркетингу та безпосередньо у відповідності до робочого зошита з практики, аналізують маркетингові аспекти діяльності провідних підприємств, які містяться в інформаційно-комунікаційному Інтернет-середовищі. Інформаційною базою для проходження практики є сайти, сторінки в соціальних мережах провідних підприємств (організацій, установ).

Перелік підприємств (організацій, установ), як об'єкта дослідження у навчальній практиці, затверджується на засіданні випускової кафедри, з яким, не пізніше ніж за два тижні до початку навчальної практики, ознайомлюються студенти.

6.2. Обов'язки керівників практики та здобувачів вищої освіти при проходженні практики

Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує кафедра економіки, підприємства та маркетингу.

Обов'язки кафедри:

- забезпечення виконання завдань навчальної практики й висока якість її проведення;
- затвердження переліку підприємств (організацій, установ), як об'єкта дослідження;
- призначення керівника навчальної практики;
- проведення перед початком навчальної практики виробничої наради студентів-практикантів для роз'яснення цілей, змісту й порядку проходження практики;
- здійснення контролю за організацією й проведенням навчальної практики студентів з дотриманням її строків і змісту.

Обов'язки керівника практики від кафедри

Керівник практики від кафедри здійснює безпосереднє навчально-методичне керівництво практикою студентів.

У термін проходження практики керівник:

- забезпечує належну якість проходження навчальної практики студентами, її відповідність навчальному плану й програмі;
- проводить консультації щодо вирішення завдань навчальної практики;
- надає пропозиції випусковій кафедрі щодо удосконалювання практичної підготовки студентів;
- приймає участь у роботі комісії по захисту звітів з практики.

Обов'язки студентів

При проходженні навчальної практики студент зобов'язаний:

- розпочати і завершити навчальні практику у визначений термін;
- якісно й творчо ставитися до виконання усіх завдань, що передбачені даними методичними вказівками;
- виконувати усі розпорядження керівника навчальної практики, у встановлений термін бути присутнім на консультаціях;
- після закінчення навчальної практики надати письмовий звіт у вигляді заповненого робочого зошита і своєчасно його захистити.

6.3. Зміст навчальної практики та розподіл бюджету часу

За період навчальної практики здобувачі вищої освіти відповідно до змісту практики виконують завдання, що мають бути відображені у окремих розділах звіту. Зміст навчальної практики визначається її завданнями.

Практика триває 2 тижні для здобувачів вищої освіти 1 курсу.

Розподіл часу навчальної практики

№ з/п	Етапи практики	Тривалість, год.
1	а) Організаційно-правова характеристика підприємства (найменування об'єкта навчальної практики, його місцезнаходження, форма власності, місія, цілі та завдання у сфері виробництва, збуту та забезпечення іміджу на ринку, характеристику основних видів виробленої продукції (надання послуг)	30

№ з/п	Етапи практики	Тривалість, год.
	б) Характеристика маркетингового середовища підприємства: коротка характеристика процесу виробництва (надання послуг, реалізації продукції) на підприємстві (організації, установи); технології, які використовуються та їх рівень), характеристика зовнішнього середовища, основні конкуренти, споживачі та постачальники)	30
	в) Висновки практиканта щодо стану маркетингової діяльності підприємства і його положення на ринку	10
2	Оформлення звіту та подання його на кафедру для перевірки і захисту	20
	Усього	90

Під час практики здобувач вищої освіти повинен виконати всі розділи програми.

7. ПІДГОТОВКА ЗВІТУ З ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики.

По закінченню навчальної практики здобувачам вищої освіти виставляються оцінки за результатами перевірки щоденників та звітів із проходження практики, а також особистого спостереження викладача під час практики. За необхідності з окремими здобувачами вищої освіти проводять співбесіду з питань виконання програми практики.

Форма звітності здобувача вищої освіти за проходження практики – це подання письмового звіту. Звіт з практики має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти програми практики. Обов'язковим є наявність висновків та пропозицій. Розділи і окремі питання звіту повинні бути чітко визначені, викладені в логічній послідовності і конкретизовані. Таблиці, ілюстрований матеріал, додатки повинні бути змістовими і оформленими відповідно до вимог стандартів.

Керівник навчальної практики від кафедри розглядає й оцінює звіт студента, дає відгук з рекомендацією до захисту перед кафедральною комісією. У разі суттєвих відхилень виконаного звіту від вимог його повертають для доопрацювання. Захист звіту з практики приймає комісія, яка призначається завідувачем кафедри. За результатами захисту виставляється оцінка, яка фіксується на титульному аркуші звіту.

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання не передбачено.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом проходження навчальної практики.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Шкала та критерії оцінювання результатів проходження практики\

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90-100	A	Відмінно	Звіт студентам виконаний зо всіма вимогами до звіту, в ньому наведено критичний аналізу проблеми, яка досліджується; надані власні дослідження, та експертна оцінка	Високий, що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
			показників якості; зазначені отримані науково-обґрунтовані результати дослідження. Студент під час захисту вміє правильно формулювати відповідь (за змістом, логікою та стилем), продемонструвати глибокі знання та вміння застосовувати теоретичні знання для практичного вирішення актуальних питань, вміти відстоювати запропоновані науково-теоретичні та практичні завдання	викладені в робочій програмі.
82-89	B	Дуже добре	Звіт та його захист відповідає ознакам оцінки «відмінно». Виявлено широкий професійний кругозір, уміння логічно мислити. Проте при захисті допускаються неточності, які не змінюють суті питання	Достатній , що забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74-81	C	Добре	У структурі звіту присутні деякі неточності, які однак не впливають на логіку викладення матеріалу. Студент оперує теоретичним та практичним матеріалом, вміє аргументувати свої пропозиції	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми.
64-73	D	Задовільно	звіт та його захист, головним чином, відповідають тим вимогам, які пред'являються викладення основного фактичного матеріалу. Однак під час захисту студент припускається значних помилок при викладенні матеріалу	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень практики.
60-63	E	Достатньо	звіт та його захист, головним чином, відповідають тим вимогам, які пред'являються викладення основного фактичного матеріалу. Однак у відповідях недостатньо точно формулюються причинно-наслідкові зв'язки між явищами і процесами, оперування фактами відбувається на рівні запам'ятовування. Робота не має підтвердження щодо реальності. Наочне супроводження роботи недостатнє.	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної практики.
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/заліку	звіт не відповідає вимогам, що висуваються, студент не знає більшої частини фактичного матеріалу, не вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між явищами і процесами, завчивши матеріал без його усвідомлення	Низький , не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при проходженні практики.
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним	Здобувач вищої освіти не виконав програму практики та/або надано негативний відгук від керівника	Незадовільний , здобувач не підготовлений до

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
		вивченням дисципліни	практики. Поданий здобувачем вищої освіти звіт з практики частково викладений та не розкриває поставлені відповідно до програми практики завдання, містить грубі помилки, базується на недостовірних даних або відсутній., студент не знає більшої частини фактичного матеріалу, не вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між явищами і процесами, завчивши матеріал без його усвідомлення	самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання практики.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Підсумковим контролем є захист звіту з практики у формі диференційованого заліку. Він здійснюється відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за результатами проходження навчальної практики

Результати проходження навчальної практики оцінюється за 100-бальною шкалою, із них:

Самостійна робота здобувача вищої освіти під час проходження практики		Диференційований залік (публічний захист звіту з практики)	Сума
Проходження практики (виконання програми практики)	Оформлення результатів практики (заповнення робочого зошиту)		
50	20	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Значення оцінки ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно	відмінно
82-89	B	дуже добре	добре
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	задовільно
60-63	E	достатньо	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного захисту звіту	незадовільно
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним проходженням практики	

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичні рекомендації щодо проходження навчальної практики для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг» / Уклад. Бондаренко В.М., Добрянська В.В. Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2021. 23 с.

2. Наскрізна програма практик підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 075

«Маркетинг» / Укл. Кулакова С.Ю., Скрильник А.С. – Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка», 2021. 18 с.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Балабанова Л.В. Маркетинг підприємства. Київ: ЦУЛ. 2019. 612 с.
2. Буряк Р. І., Збарський В. К., Талавира М. П., Бондаренко В. М. Маркетинг: [підручник]. Київ: ЦП «КОМПРИНТ». 2023. 538 с.
3. Гаркавенко С.С. Маркетинг: Підручник. К.: Лібра, 2017. 312 с.
4. Земляков І., Рижий І., Савич В. Основи маркетингу: Навчальний посібник. Мін. освіти і науки України, Ін-т менеджменту та економіки «Галицька академія». К.: Центр навчальної літератури. 2018. 352 с.
5. Іванечко Н., Борисова Т., Процишин Ю. [та ін.] Маркетинг [Електронний ресурс] : навч. посіб. за ред. Н. Р. Іванечко. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 180 с.
6. Кібік О. М., Котлубай В. О., Хаймінова Ю. В., Нестерова К. С., Калмикова Н. Ю. Маркетинг: навч.-метод. посібн. Одеса, 2020. 68 с.
7. Котлер Філіп, Армстронг Гарі: Основи маркетингу. Київ: Науковий світ. 2022. 880 с.
8. Kotler Philip, Kartajaya Hermawan, Iwan Setiawan. Marketing 6.0: The Future Is Immersive. 1st Edition. Hoboken: Wiley. 2023. 256 p.
9. Липчук В.В., Дудяк Р.П., Бугіль С.Я. Маркетинг: основи теорії та практики: навч. посібник; за заг. ред. В.В. Липчука. 3-тє вид. випр. і доп. Львів: «Магнолія 2015», 2018. 456 с.
10. Маркетинг [Електронний ресурс] : навч. посіб. за ред. Н. Р. Іванечко. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 180 с.
11. Moklyak M.V. The basic lecture notes by discipline “Marketing” for students of economic specialties. Poltava: PoltNTU, 2018.
12. Старостіна А.О., Кравченко В.А., Пригара О.Ю. Маркетинг. Навчальний посібник: За заг.ред. проф. Старостіної А.О. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: «НВП «Інтерсервіс», 2020. 237 с.
13. Череп О.Г. Маркетинг. Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2020. 728 с.

Допоміжна

14. Балабанова Л. В., Холод В.В., Балабанова І.В. Стратегічний маркетинг: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 612 с.
15. Балабанова Л.В. Рекламний менеджмент. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 392 с.
16. Ілляшенко С.М. Маркетингова товарна політика. К.: Університетська книга. 2023. 234 с.
17. Кислюк Л.В. Стратегічний маркетинг : конспект лекцій. 2-е вид. Київ: Видавничий Дім «Кондор». 2020. 172 с.
18. Косар Н. С. Маркетингові дослідження. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 460 с.
19. Окландер М., Жарська І. Поведінка споживача. Навч. пос. К.: «Центр учбової літератури». 2020. 208 с.
20. Ромат Є.В. Сучасний маркетинг: тренди, інновації, інструменти. К.: Студцентр. 2021. 308 с.

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Сторінка курсу на платформі Moodle. URL: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=2355>.
2. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.kiev.ua>
3. Державна служба статистики України: офіційний сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Кабінет Міністрів України: офіційний сайт. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство економіки України: офіційний сайт. URL: <http://www.me.gov.ua>

6. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua>
7. Міністерство фінансів України: офіційний сайт. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
8. Національний банк України: офіційний сайт. URL: <http://www.bank.gov.ua>